

Höga elpriser

Yvonne Fredriksson

GD Energimarknadsinspektionen

Energiledargruppen

Stockholm onsdag den 23 februari 2011

Agenda

- El:s uppdrag
- Marknadsprissättning på Nord Pool
- Prisutvecklingen på Nord Pool
- Import och export
- Slutkundsmarknaden
- Åtgärder för att förbättra elmarknaden

El:s uppgifter

- Granska om nätavgifterna är skäliga för el och gas
- Pröva och utfärda koncessioner för el och gas
- Pröva om anslutningsavgifterna är skäliga för el
- Övervaka kvaliteten i elnäten
- Övervaka och analysera utvecklingen av el-, gas- och fjärrvärmemarknaden
- Stärka kundernas ställning genom information
- Föreslå lagändringar eller andra åtgärder
- Arbeta internationellt: ACER, CEER och NordREG

El:s uppgift som granskare av elnätsföretagen

- **Särskilt beakta konsumentintresset**
 - hindra oskäliga vinster och dålig leveranskvalitet
 - se till att nätavgifterna är stabila
- **Ge företagen förutsägbara villkor**
 - se till att de får ersättning för sina kostnader
 - se till att de får rimlig avkastning på insatt kapital
- **Utöva tillsyn över nätföretagen**
 - så att de bedriver verksamheten effektivt och
 - investerar och utvecklar elnätsinfrastrukturen
- **Samtliga 170 elnätsföretag granskas årligen**

El:s uppgift som övervakare av elmarknaden

- Följer utvecklingen av handel och produktion
- Informerar i vecko-, månads- och halvårsrapporter
- Informerar genom elpriskollen.se
- Analyserar särskilda problem och föreslår åtgärder till regeringen för att förbättra marknadens funktionssätt
- Samarbetar internationellt samt samlar in uppgifter och rapporterar till regeringen, EU och NordREG

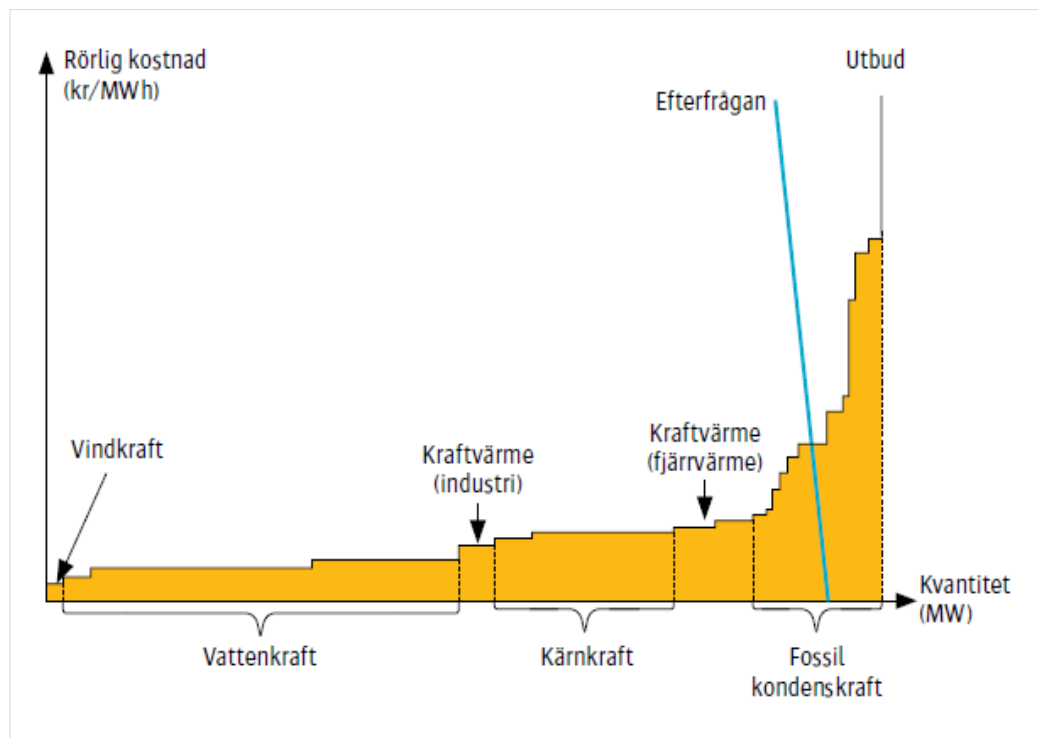
Marknadsprissättning på Nord Pool

- ...är det mest effektiva sättet att uppnå balans mellan utbud och efterfrågan
 - Vid t.ex. torrår i kombination med långvarig vinterkyla stiger elpriset och signalerar att kunderna bör minska sin elförbrukning
 - Prissignalerna leder till effektiva investeringar och ett effektivt nyttjande av elnätet. Om priset inte tillåts stiga måste vi istället bygga ny produktion och nya nät vilket är dyrare.
- Den fria marknadsprissättningen är en grundförutsättning i EU:s elmarknadsdirektiv

Finns alternativ till marknadsprissättning?

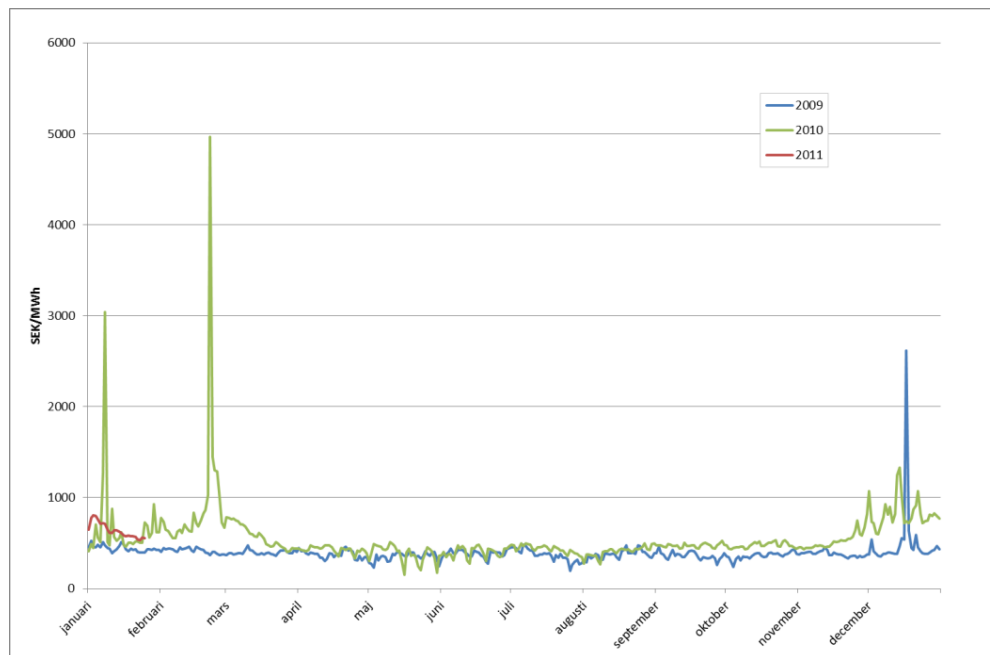
- Andra prissättningsmodeller, där priset inte stiger när det blir knapphet i elsystemet, leder till att
 - kunderna minskar inte sin konsumtion när det behövs
 - producenterna investerar inte i ny kapacitet,
 - samhället måste ta ansvar för att det finns tillräcklig kapacitet – risk för över- eller underinvesteringar
- Slutsats - Kunderna vinner på marknadsprissättning
 - långsiktigt blir kostnaderna lägre eftersom utbyggnaden av produktion och nät sker utifrån efterfrågan

Utbud och efterfrågan bestämmer priset

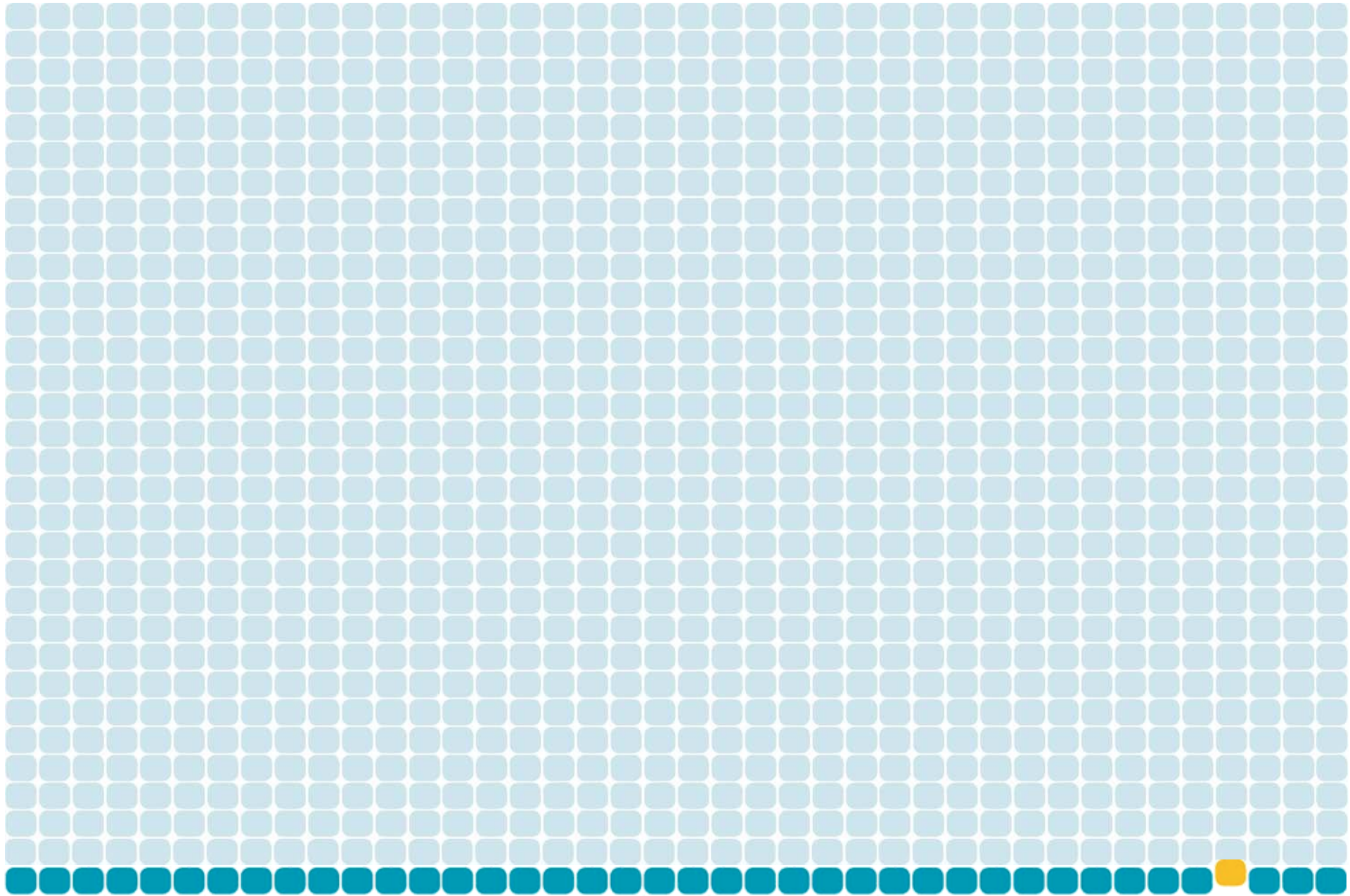

De billigaste anläggningarna används först. När det inte räcker används dyrare anläggningar. På så sätt uppnås jämvikt till lägsta möjliga kostnad.

Men pristopparna är för höga...

- 2010 blev det dyraste året hittills, 54 öre/kWh
- De senaste fem åren har elpriset i genomsnitt varit 43 öre/kWh

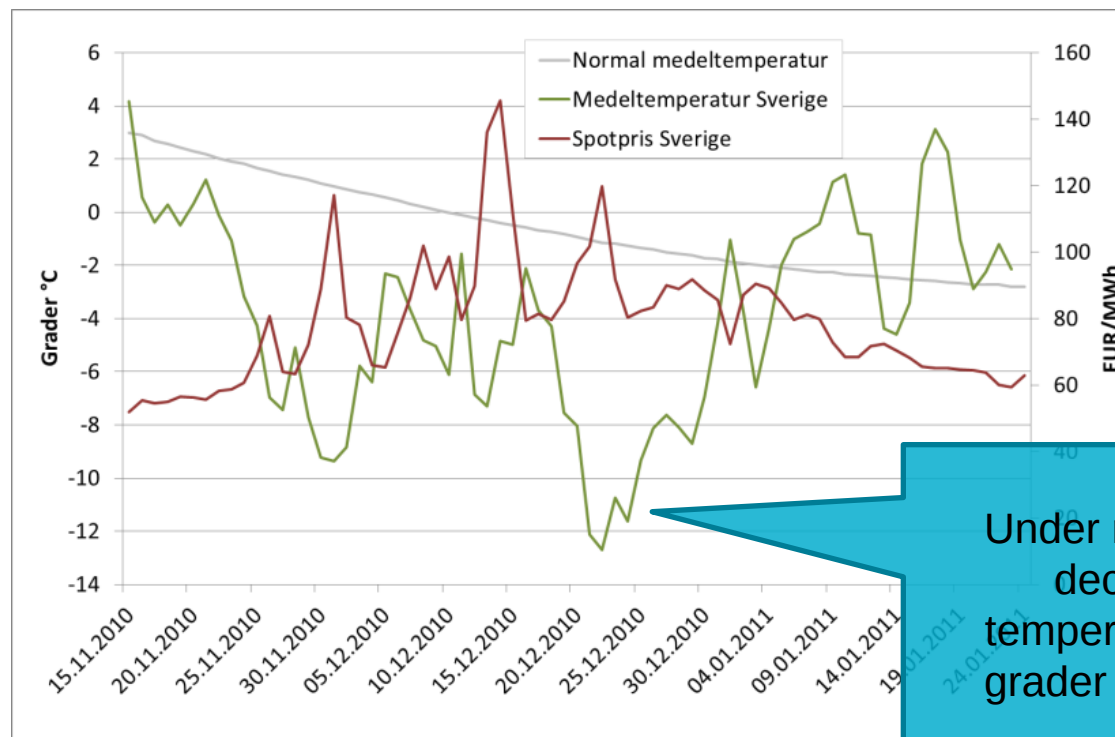

Orsaker till det höga priset under 2010

- Mycket låga vintertemperaturer
- Tidvis låg tillgänglighet i de svenska kärnkraftverken
- Låg fyllnadsgrad i de norska och svenska vattenmagasinen

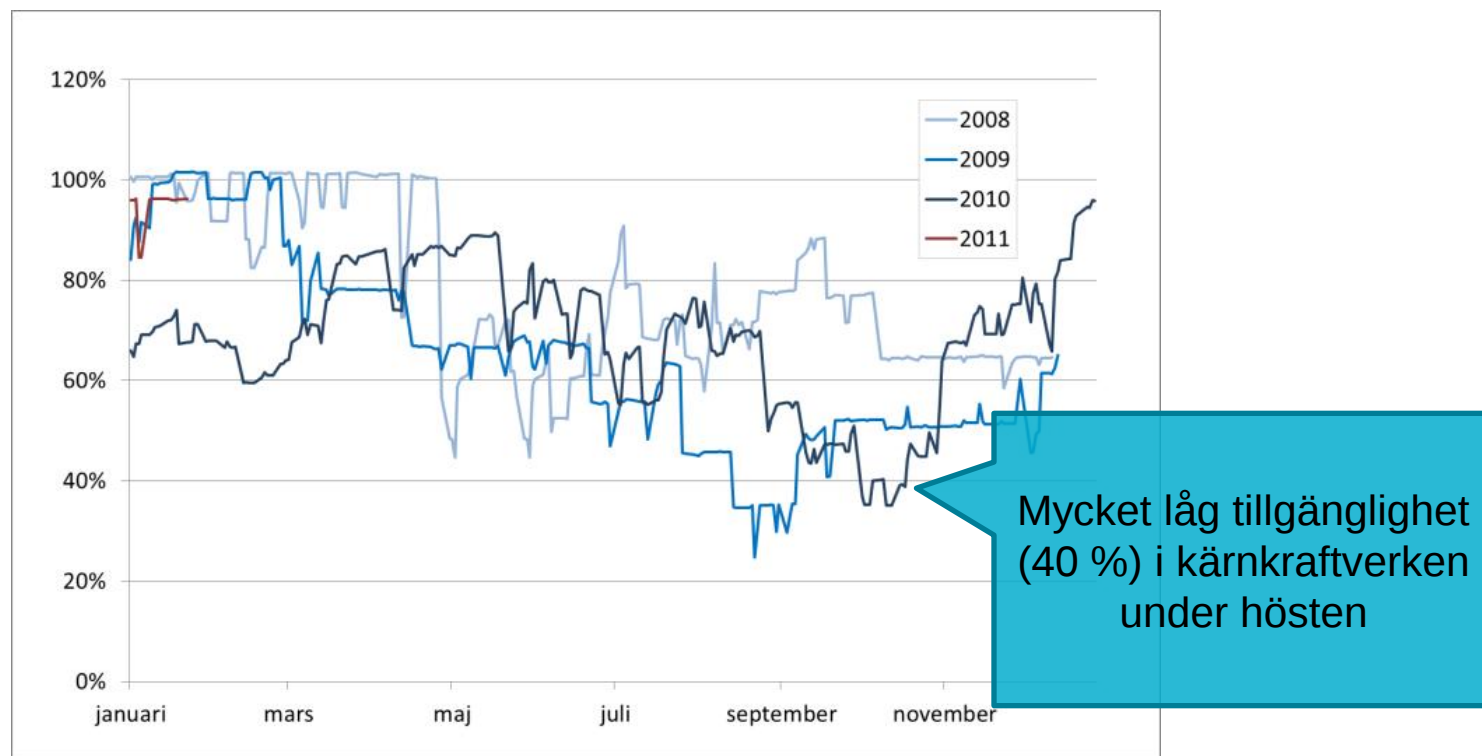

Låga temperaturer under vintern

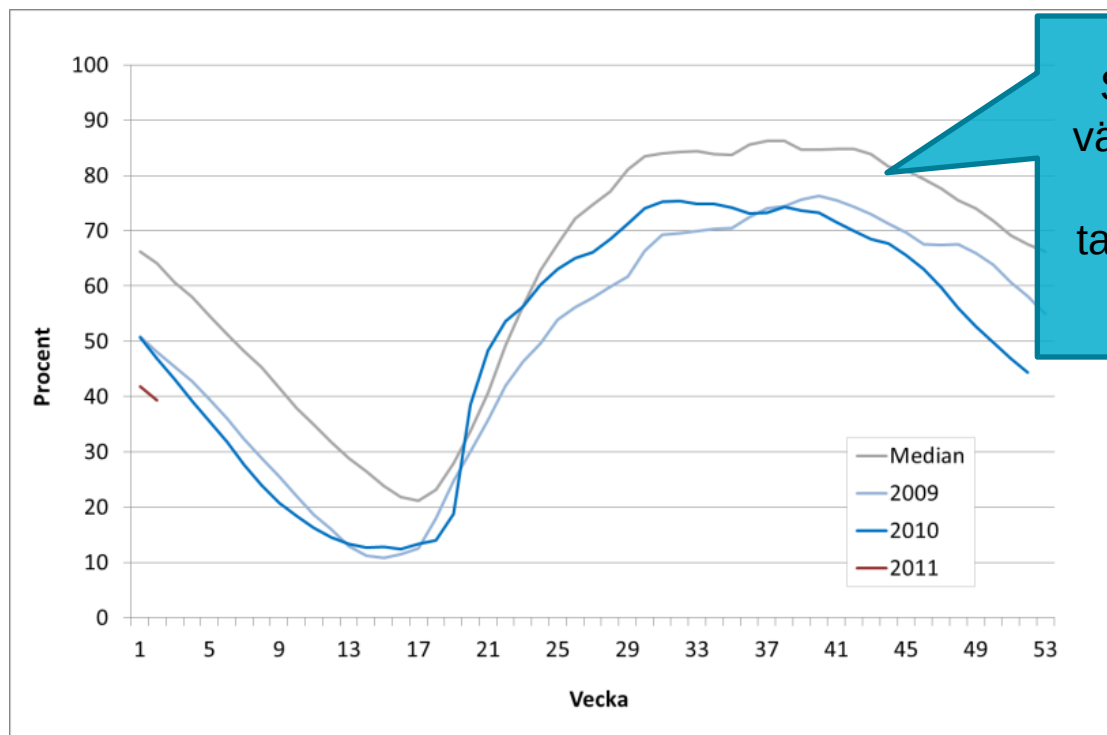

Under november och december låg temperaturen drygt 6 grader under normalt

Tidvis låg tillgänglighet i kärnkraften

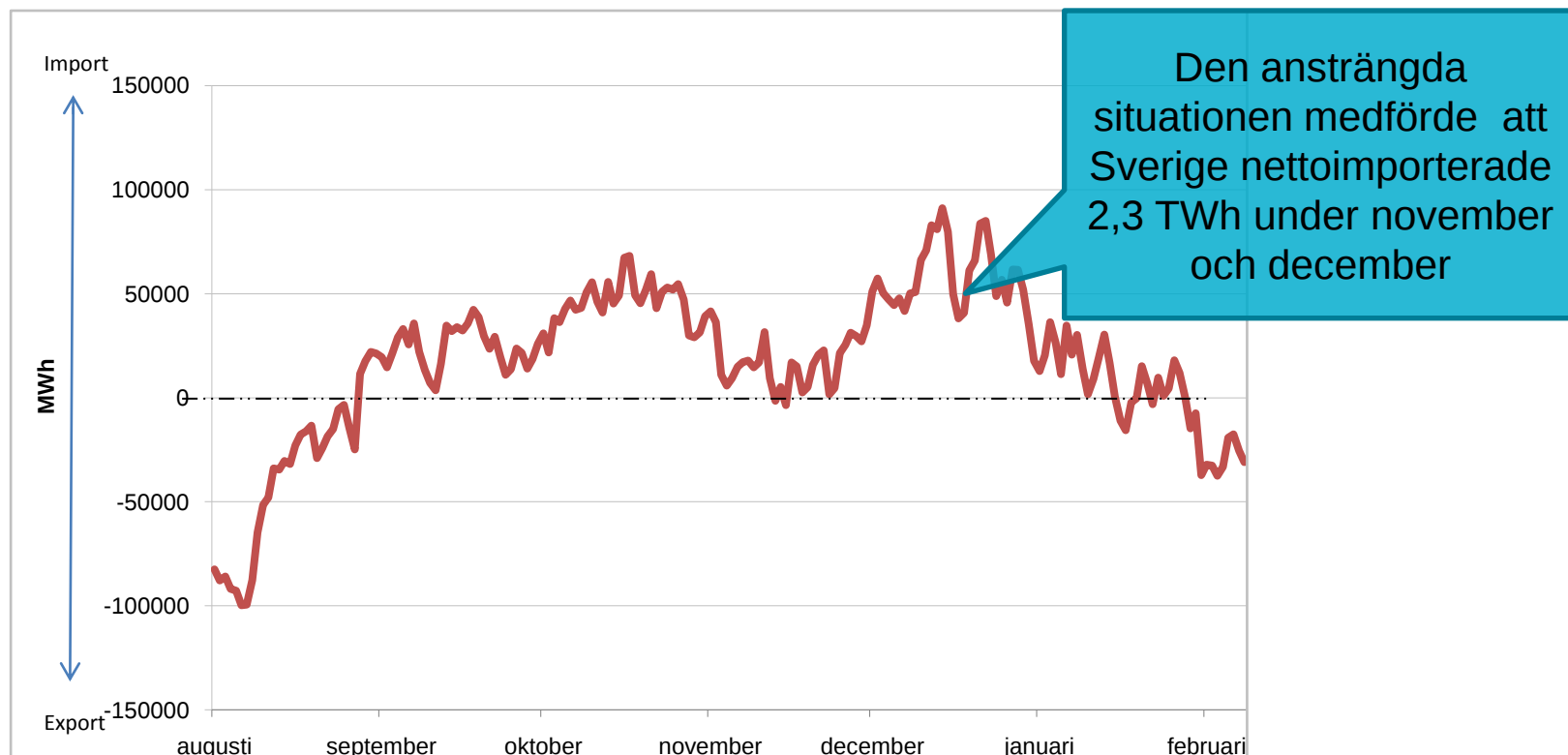

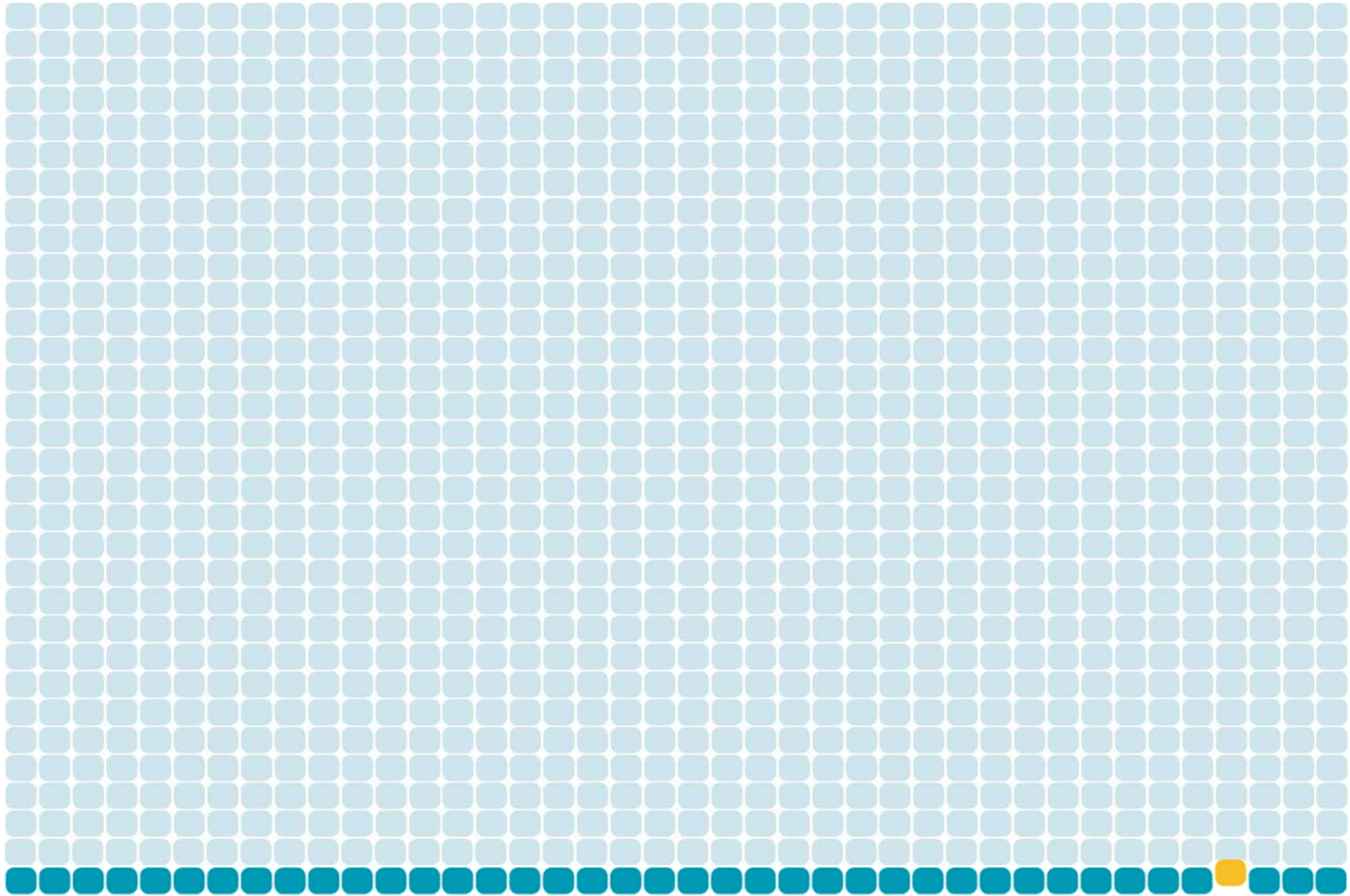
Torra vattenmagasin

Som en följd av det kalla vädret och den begränsade kärnkraftsproduktionen tappades vattenmagasinen av tidigare än normalt

Hög import under vintern

Medelpriser de senaste tio åren, öre/kWh

Spotpris per månad på Nord Pool

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Januari	16,04	18,20	22,94	64,35	26,30	20,97	37,30	24,92	43,46	44,14	67,10
Februari	10,99	24,30	18,74	44,10	25,08	23,09	40,61	27,64	37,20	41,71	93,15
Mars	10,34	23,52	16,86	35,48	26,36	28,03	49,15	22,03	29,97	39,53	57,44
April	10,76	23,97	15,85	27,58	24,35	28,31	45,89	20,51	40,84	37,56	42,78
Maj	11,75	19,69	14,54	26,97	24,71	28,82	32,91	20,26	35,73	35,05	38,29
Juni	10,49	23,20	18,08	24,31	29,04	24,76	41,87	24,98	53,98	38,57	40,15
Juli	6,65	20,63	15,74	25,88	23,84	27,42	45,28	20,55	55,84	36,72	43,53
Augusti	9,83	19,62	20,81	30,76	29,89	29,14	61,94	25,04	61,37	37,66	40,71
September	13,93	18,68	23,65	29,72	25,83	27,53	60,28	29,97	70,21	36,25	47,27
Oktober	13,83	18,06	28,78	32,22	23,91	30,42	47,57	34,73	59,45	36,16	47,56
November	14,82	20,31	39,24	32,10	25,34	29,51	42,34	42,59	53,54	37,90	52,43
December	15,05	23,32	66,83	26,54	22,91	33,29	29,34	43,06	48,18	50,13	83,29
År	12,04	21,10	25,24	33,30	25,63	27,64	44,54	28,01	49,16	39,28	54,48

Källa: Nord Pool

Alla förutsättningar för en väl fungerande marknad är inte uppfyllda än..

- Kunderna måste få förutsättningar och incitament att anpassa sin elförbrukning utifrån priset
- Ökad transparens behövs hos producenter och elbörs
- Det svenska elnätet behöver förstärkas och det behöver byggas ytterligare kablar till utlandet
- Det måste bli enklare att investera i ny elproduktion – både för nya och befintliga aktörer
- Regleringen av elnätsmonopolen måste vara förutsägbar

El:s förslag om timmätning

- Timmätning bidrar till ökad förbrukningsflexibilitet, mer varierad elproduktion och stärker kundernas ställning
- Kan införas med befintliga mätare
- Nätföretagens driftskostnader för mätvärdesinsamling är stora per kund
- El:s förslag att timmäta kunder >8000 KWh/år innebär att även småkunderna får ta del av nyttan med systemet utan att behöva betala kostnaden

Smarta elnät bidrar till effektiv användning

- En kunskapsplattform bör skapas för att sprida kunskap om forskning, utveckling och demonstration
- En handlingsplan bör tas fram för hur det svenska elnätet ska anpassas till utbyggnad av förnybar elproduktion och omställningen av energisystemet
- Ökade incitament bör införas i elnätsregleringen så att nätföretag investerar i smarta elnät
- Elnätföretagens tariffstrukturer bör ses över i syfte att reducera effektoppar

Observatörer i kärnkraftverkens styrelser

- El har i dialog med företrädare för ägarna till kärnkraftverken (samt KKV) enats om gemensamma branschetiska regler:
 - "Svart" och "vit" lista för informationsutbyte
 - Årlig övervakningsrapport till El
 - Oberoende observatörer i styrelsen, utses av El
- Jan Magnusson och Lars Rekke är utsedda och börjar arbeta omedelbart

Insynsråd i Nord Pool Spot

- NordREG har på El:s initiativ föreslagit att ett "insynsråd" bildas för ökad insyn i elbörsen
- Tillsynsmyndigheterna i Norden, Polen och Estland ska vara representerade
- Nord Pool Spot har bett myndigheterna nominera ledamöter
- Rådet beräknas starta under våren 2011

Energimarknadsråd

- El inrättar ett Energimarknadsråd med företrädare för kunder och företag
- Syftet är att skapa en bättre insyn och en ökad förståelse för myndighetens arbete
- Inbjudan har skickats till organisationer och myndigheter som företräder kunder och företag inom energiområdet

REMIT

- **Förslag till ny EU-förordning**
 - Regulation for Energy Market Integrity and Transparency
 - Sektorspecifikt regelverk för att förhindra insiderhandel och marknadsmanipulation på EU:s el- och gasmarknader
- **Bakgrund**
 - Energimarknaderna täcks inte till fullo av MAD (Market Abuse Directive), som fokuserar på finansiell handel
 - Finns ingen formaliserad europeisk samordning för att stävja marknadsmissbruk över landsgränserna
- **Förslaget behandlas i Rådet under våren 2011**

Nordisk slutkundsmarknad

- Nordiska tillsynsmyndigheter (NordREG) leder projektet, branschen deltar aktivt
- Målet är en nordisk slutkundsmarknad 2015
- Fördelar
 - En gemensam marknad effektivare än fyra nationella
 - Kunderna kan välja mellan fler handlare
 - Ökat utrymme för nya produkter då kundbasen blir större
 - Tillfälle att göra marknaden mer kundvänlig

Välkommen till vår webb!

www.ei.se
www.elpriskollen.se

**...som vi utvecklar mot ökad tillgänglighet,
och därmed ökad service till företag och allmänhet**

